

« zurück blättern vor »

SZTAMBUCH subst. m., ab 1691; auch *stambuch*, *sztabóch*;
'Poesiealbum, in das Bekannte Gedichte, Aphorismen usw. zur Erinnerung schreiben' – 'pamiętnik, do którego przyjaciele i znajomi wpisują na pamiątkę wiersze, aforyzmy itp.': (1691) 1907 Pot.Ogr.Fr.2 443 *To dziwna, że się dłużej godzinę, lub ze dwie, / Drugi, w twym nie zabawi domu przez noc ledwie / Nalazszy po co wstąpił, a każdy z Tacita, / Jedzie dalej skoro to, czego chciał, przeczyta. / I jeszcze imię swoje napisze w sztabuchu.* o 1817–1831 L₁ 244, SJAM *DO – W STAMBUCH.* o 1825 KWar 192, Nowo *zgrabiono Stambuch w oprawie różowej, z napisem złotych liter.* o 1830 GWar 1892, Nowo *Sztambuch mały w odkładkach.* o (†1840) 1949 Słow.Listy I 82, DOR *W Paryżu nie znają sztabuchów, tak jak u nas dla przyjaciół poświęconych – starają się tylko o napisy ludzi sławnych, imię w świecie mających.* o 1855 GWar 345 4, Nowo *W dziełku tym znajdują się (...) wybór z znakomitych poetów wierszy wpisywania do Imionników (Sztabóchów) (...) w 3 językach.* o 1860 Tyg 612, Nowo *Nakładem tejże księgarni wyszło dziełko: zbiór powinszowań wierszem i prozą, na wszystkie uroczystości rodzinne jako też wpisy do imionników (sztabuchów) w języku polskim i francuskim zebrane z najlepszych autorów.* o (1882–1891) 1953–1956 Żer. Dzień. I 311, DOR *Wczoraj czytała mi rozmaite wiersze i słowa pamięci, napisane w jej prześlicznym sztabuchu przez najrozmaitsze znakomitości nauki lub sztuki.* o †1894 Rol., Sw *Wiele wspomnień umieszczanych w modnych podówczas książkach pamiątkowych (sztabuchach).* o (1949) 1950 Hertz P.Słow. 26, DOR *Obaj przyjaciele wpisali sobie wzajemnie do sztabuchów wiersze.* – Sw, DOR. o **Var:** *stambuch* subst. m., 1817–1831 L₁ 244, SJAM o [LBel.] 1825 KWar 192, Nowo – nur SJAM; *sztabóch* subst. m., [hapax] 1855 GWar 345 4, Nowo; *sztabuch* subst. m., (1691) 1907 Pot.Ogr.Fr.2 443 – Sw, DOR (przestarz.). o **Etym:** nhd. *Stammbuch* subst. n., 'Buch, in das sich Freunde und Bekannte mit einem Denkspruch eintragen', GRI. o **Konk:** *album* subst. m., bel. seit 1829, SJAM, zuerst geb. SWIL; *imiennik* subst. m., bel. seit 1822, SJAM, zuerst geb. Sw. o **Der:** *sztabuszek* subst. m., 1858 Wol.Fraszki 131, DOR, zuerst geb. DOR; *sztabuchowy* adj., †1874 Rast., Sw, zuerst geb. Sw. ♦ Die Sitte, seinen Namen in ein *Stammbuch* einzuschreiben, ist in Deutschland seit dem 16.Jh. verbreitet (GRIMM) und ist dort noch aus dem 19.Jh. belegt (ibid.). Man beachte, daß Rol., Sw (Józef Rolle, †1894, s. Beleg) den Gegenstand als veraltet und nicht mehr modisch bezeichnet, während Stefan Żeromski (geb. 1864) davon noch 1882, wenn nicht später, mit Begeisterung spricht.

« zurück blättern vor »